

ЩОДО ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Дмитро Ляпін

**к.т.н., заслужений економіст України,
с.н.с. Національного інституту стратегічних досліджень,
радник з питань розвитку МСП та дерегуляції офісу президента ТПП України**

На круглий стіл «Державна політика щодо малого бізнесу України 2018:виклики та очікування», Київ, 01.02.2018

I. СТАН РОЗВИТКУ МСП В УКРАЇНІ

Основні порівняльні показники вкладу МСП у 2015 році в Україні та окремих країнах ЄС за даними офіційної статистики, %:

	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг)	Кількість зайнятих працівників	Додана вартість за витратами виробництва
Україна	63,0	79,1	58,1
Німеччина	47,5	62,9	54,3
Чехія	56,9	67,6	55,1
Польща	56,0	68,3	51,1
Словаччина	56,7	71,8	55,1

ВИСНОВОК: відсоткові показники розвитку МСП в Україні повністю відповідають аналогічним макроекономічним показникам ЄС.

І тоді запитання для аналізу політики:

- 1) чому за однакового відсоткового макроекономічного значення МСП в ЄС та Україні, підприємці сектору МСП в Україні не вважають своє становище задовільним? та
- 2) який стан розвитку малого бізнесу в Україні слід вважати задовільним?

II. ПОГЛЯД НА ОЧІКУВАНІ ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ МСП

Державна політика щодо МСП є інтегральною, і тому недалекозоро і неефективно розглядати її як самодостатню та незалежну.

Одне відомство нічого не вирішує в системі державного управління.

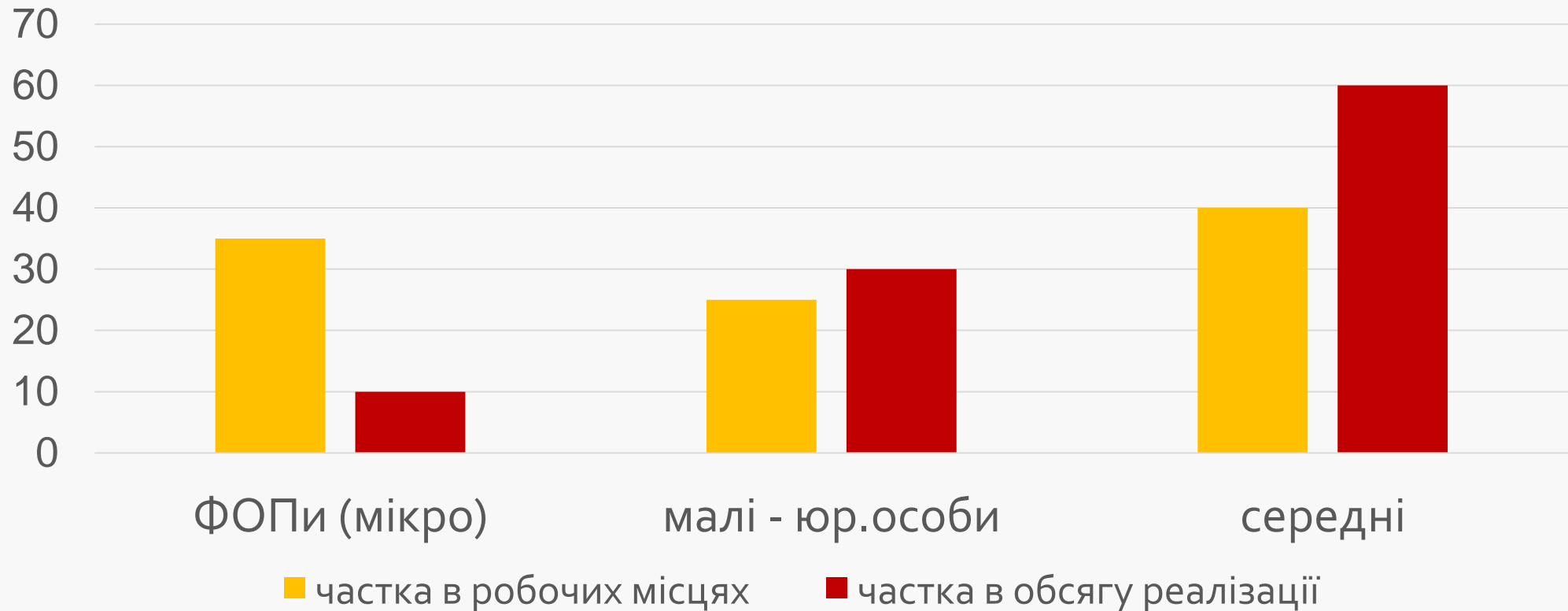
Формування політики щодо МСП має відбуватись на комплексній основі. Інтегральні інструменти, які у своїй сукупності і мають забезпечити ефективну політику щодо МСП:

- а) регуляторна політика як інструмент кількісної оцінки наслідків проектів урядових рішень та
- б) інструмент публічних консультацій.

Питання, що все ще залишається відкритим: **яка мета державної політики щодо МСП? Шо саме уряд й суспільство очікують від малого та середнього бізнесу?**

II. ПОГЛЯД НА ОЧІКУВАНІ ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ МСП

В агрегаті МСП можна визначити щонайменше чотири групи, які мають ознаки «якісної відмінності», це: 1) середній бізнес; 2) малий бізнес, що стрімко розвивається і має потенціал та амбіції стати середнім; 3) сталий малий бізнес; 4) малий бізнес проти бідності.

II. ПОГЛЯД НА ОЧІКУВАНІ ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ МСП

Висновок: роль фізичних осіб-підприємців знаходиться виключно в площині забезпечення ними робочими місцями надлишків робочої сили (тобто тієї частки працездатного населення, яка не затребувана суб'єктами - юридичними особами).

Тому розглядати і ФОПів, і інших юридичних осіб як рівних і, відповідно, висувати в рамках державної політики до всіх них однакові вимоги – є неправильним і нефективним.

Тому вбачається за необхідне формування державної політики здійснювати диференційовано: окремо для груп великого та середнього бізнесу і окремо для малого бізнесу.

І розробляти відповідні показники результативності та ефективності.

III. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МСП В УКРАЇНІ

Ключова проблема розвитку малого бізнесу лежить у площині якості державного управління. **«Тіньова економіка є породженням корумпованої системи державного управління».**

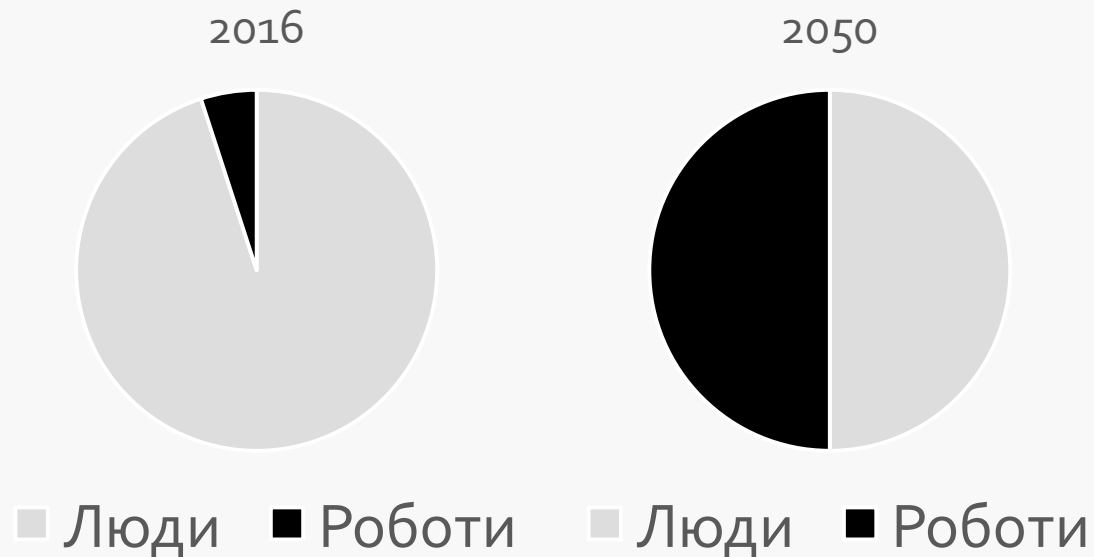
Проблеми системи державного управління - системна корупція і, як наслідок, вибіркове виконання законодавства. Тому розглядати зміну законодавства як інструмент поліпшення бізнес-клімату – вбачається неефективним та не результативним.

Всі інші проблеми малого бізнесу є похідними. Намагання вирішити похідні проблеми без вирішення першопричин за своїм визначенням є неефективним та нерезультативним.

IV. ПЕРСПЕКТИВИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО МАЛОГО БІЗНЕСУ

Ключовий виклик найближчого часу - проблема розширеного впровадження роботів та штучного інтелекту, і за багатьма прогнозами до 2050 року світова економіка втратить до 50% робочих місць

Створення нових робочих місць за цього – виключно малий і в першу чергу мікро- бізнес.

IV. ПЕРСПЕКТИВИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО МАЛОГО БІЗНЕСУ

Для того, щоб малий бізнес створив сотні тисяч або мільйони робочих місць **потрібно:**

По-перше. Для того, щоб малим бізнесом могла займатись пересічна людина з середньою освітою (у форматі, наприклад, самозайнятої особи) – то державні регуляції мають бути зрозумілі для такої людини, та мають бути такими, що можуть бути виконані без свідомих помилок з боку цього суб'єкта.

По-друге. Для того, щоб малий бізнес міг поглинути необхідну кількість людей, що будуть вивільнені внаслідок поширення штучного інтелекту – бажано, щоб бізнес-клімат в країні був сприятливий для самостійної економічної діяльності.

Конкуренція між країнами щодо створення сприятливого бізнес клімату буде лише посилюватись. Спрощена система оподаткування – один з інструментів України в такій конкуренції.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

Дмитро Ляпін

+380 44 229-5997

dmitry.lyapin@gmail.com